

DRWECA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Nasz Przyjaciel“ i „Rolnik“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,35 zł z doręczeniem 1,50 zł miesięcznie. Kwartalnie wynosi 4,00 zł, z doręczeniem 4,50 zł. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 3-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia zagr. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Drak i wydawnictwo „Drwęca“ Sp. z o.o. w Nowemiastku.

Adres telegr. „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze.

Rok VII.

Nowemiasto-Pomorze, Wtorek, dnia 22 listopada 1927.

Nr. 138

Wybory w Gdańsku dały wynik i pocieszający i zasmucający.

Kilka dni temu odbyte wybory do gdańskiego Volkstagu dały wynik, który rokuje przyjaźniejsze ustosunkowanie się Gdańska do Polski. A mianowicie zakończyły one się poważną klęską niemieckich nacjonalistów, którzy mieli w poprzednim Volkstagu 33 mandatów, a obecnie mają tylko 24. Ci nacjonaliści, to właśnie największa przeszkoda w ukształtowaniu się normalnych stosunków między Gdańskiem a Polską. Oni to nieustannie zerkać w kierunku Berlina i interesy państwa niemieckiego zastępując ze szkodą dla najwyższych interesów Wolnego Miasta, nieustannie podjudzali i podburzali przeciw Polsce, a mając większość za sobą — tymże swoim tendencjom realny wyraz dać byli w stanie. Popierając atoli wyraźnie interesy Berlina, podtrzymywali np. jedynie w celu wzmocnienia niemieczyny w Gdańsku, zbyt wielką armię urzędniczą, którą przecież trzeba było czem opłacać, czem obciążali zbytnio budżet małego tego tworu autonomicznego. Wogóle uprawiając jedynie politykę niemiecką całemu życiu gospodarczemu znaczne wyrządzali nieustannie szkody. Nacjonalistów ostrzegano oddawna przed zgubnymi skutkami takiej polityki, ale oni zaślepieni w swym fanatyzmie i szowinizmie nie chcieli się dać pouczyć, aż obecnie nastąpiła dla nich katastrofa. Wzmogły się, i to bardzo znacznie, te żywioły w Gdańsku, które dla dobra Wolnego Miasta, jego rozwoju gospodarczego i świetnej przyszłości pragną utrzymywania poprawnych stosunków z Polską — zdając sobie sprawę, że przyszłość Gdańska jedynie zależy od ścisłej łączności z Polską. Głównymi przedstawicielami tego kierunku to przedewszystkiem socjal-demokrati. Wobec 28 mandatów z poprzedniej kadencji, posiadli ci ostatni 41 mandatów. Także centrum — t.j. stronnictwo niemieckich katolików zyskało 3 mandaty. Wynik ten więc oznacza znaczny odskok od dotychczasowej szowinistyczno-niemieckiej a polsko — wrogiej polityki ku polityce umiarkowanej, Polsce przyjaźniejszej, bardziej służącej interesom tak polskim jak i Wolnego Miasta.

Skutkiem takiego wyniku nastąpi prawdopodobnie także nowa konstelacja w radzie, który reprezentuje senat Wolnego Miasta. Dotąd rządy te pozostawały w rękach bloku nacjonalistycznego, obecnie przejdą prawdopodobnie do rąk bloku centro-lewego, a więc umiarkowanego. To wszystko zapowiada nowy okres w stosunkach polsko-gdańskich, z czego my Polacy cieszyć się winniśmy. Niestety radość tę zatrzuwa nam fatalny wprost wynik tychże wyborów dla Polaków gdańskich.

W roku 1920, to jest przy pierwszych wyborach, uzyskaliśmy byli 7 mandatów — w roku 1923 już tylko pięć — a obecnie mamy całkiem trzech przedstawicieli Polaków w Gdańskim Volkstagu — i jeżeli tak dalej pójdzie — to gotowiśmy później nie mieć wogóle żadnego. Jest to objaw nader dla nas smutny i zawstydzający. A czemu on się tłumaczy? Na fatalny ten wynik sporo złożyło się przyczyn, a mianowicie terror gospodarczy stosowany ze strony niemieckich pracodawców, pewien odpyw rodzennie polskiego żywiołu z Gdańska do Polski — przeważnie robotników i rzemieślników, skutkiem trudnych nieraz warunków zarobkowych — jak niemniej i skutkiem licznych szykan ze strony tak niemieckich robotników jak i pracodawców w stosunku do polskich robotników i rękodzielników. Poza tem jeszcze i szalonej agitacji socjalistycznej udało się sporą ilość głosów polskich oderwać obozowi polskiemu. Co do odpywu Polaków z Gdańska do Polski to nie mógł go zrównoważyć przypływ kupców i przemysłowców polskich do Gdańska, bo ci dopiero po dziesięcioletnim okresie pobytu uzyskają prawo obywatelskie Wolnego Miasta, a temsamem i prawo głosowania. Ale najsmutniejsze, to ta okoliczność, że znów i tu nasza tradycyjna niezgoda stanowi główną przyczynę tego tak fatalnego wyniku.

Ciągłe tarcia — swary i kłótnie w łonie gdańskiego społeczeństwa polskiego, a brak zgody i jedności wywołały niechęć u wielu, tak iż wogóle od głosowania się wstrzymali. Aczkolwiek przeto wynik ten nie odzwierciedla w całej pełni istotnej siły żywiołu polskie-

go, jest on niemniej dla nas nader przykry i zawstydzający, bo zagranicą robi wrażenie, że żywioł polski we Wolnem Mieście stanowi tak nikły odsetek, że z nim liczyć się nie potrzeba i zdaje się temsamem potwierdzać niemieckie zapewnienie, że Gdańsk jest miastem czysto niemieckiem. I przeto, aczkolwiek z ogólnego wyniku wyborów w Gdańsku cieszyć się nam należy, że siła nieprzejednanych wrogów polskości i Polski znacznie została osłabiona, to z drugiej strony mamy wszelkie powody do smutku i wstydu, że Polacy tak fatalną ponieśli klęskę.

Walka o władzę w Gdańsku.

Gdańsk, 17. 11.. Nacjonaliści niemieccy nie chcą dopuścić do przejścia władzy w ręce socjalistów i pragnąc tę władzę nadal zatrzymać w swoich rękach, zwrócili się z apelem do wszystkich stronnictw mieszczańskich — nawet do tych, które do niedawna zwalczały i potępiały jako zdrajców sprawy niemieckiej, aby w interesie walki ze wspólnym nieprzyjacielem, socjal-demokracją, zjednoczyły się w jeden wielki obóz.

Przyjazd znakomitego gościa francuskiego do Warszawy celem udekorowania marsz. Piłsudskiego.

Warszawa, 17. 11. Dziś o godz. 9.20 przybył do Warszawy pociągiem paryjskim marszałek Francji Franchet d'Esperey, który przywiózł najwyższe odznaczenie wojskowe, francuski „Medaille Militaire“ dla marsz. Piłsudskiego. Na dworcu oczekiwali przybycia dostojnego gościa marsz. Józef Piłsudski, ambasador Francji Laroche, attache wojskowi obcych mocarstw, szef sztabu generalnego gen. Piskow, oficerowie wojskow. misji francuskiej, przedstawiciele prasy oraz licznie zgromadzona przed dworcem publiczność.

W chwili przybycia pociągu orkiestra wojskowa zagrała Marsyljanke, a Marsz. Piłsudski podszedł do wagonu, z którego wysiadł marsz. d'Esperey i powitał go serdecznie. Marszałek d'Esperey przeszedł przed frontem kompanii honorowej, poczem przywitał się z oczekującą go generalicją i korpusem dyplomatycznym.

Marszałek Franchet d'Esperey wraz z ambasadorem Francji udał się do ambasady francuskiej. Marszałek Piłsudski odjechał do Belwederu.

Marszałek Franchet d'Esperey złożył wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza i u stóp pomnika ks. Józefa Poniatowskiego.

Warszawa, 17. 11. Dziś o godzinie 12 w południe Marszałek Francji Franchet d'Esperey przybył na Plac Saski celem złożenia wienca na grobie „Nieznanego Żołnierza“. Marszałek przybył w towarzystwie oficerów polskich i francuskich. Po złożeniu wspólnego wienca na grobie i oddaniu honorów wojskowych Marszałek przeszedł pod pomnik ks. Józefa Poniatowskiego, gdzie również złożył wieniec. Następnie dostojny Gość udał się do ministerstwa spraw zagran., gdzie został przyjęty przez min. Zaleskiego, W godzinach popołudniowych zaś obecny był na herbatce, wydanej przez ambasadora francuskiego. O godz. 18-tej Marszałek Franchet d'Esperey odwiedził w Belwederze marsz. Piłsudskiego. Wieczorem marsz. Piłsudski wydał w Belwederze na cześć dostojnego Gościa obiad, w którym wzięli również udział najbliżsi współpracownicy marszałka Piłsudskiego.

Najwyższe odznaczenie wojskowe Francji dla marszałka Piłsudskiego.

Warszawa, 18. 11. Akt dekoracji marszałka Piłsudskiego „Medalem wojskowym“ francuskim miał przebieg szczególnie uroczysty i podniosły.

O godz. 12.30 pod dowództwem pułk. pułku szwoleż. dra Bolesława Wieniawy-Długoszewskiego stanęły na wielkim dziedzińcu zamkowym jedna kompanja 36 pp. ze sztandarem pułkowym oraz szwadron 1 p. szwoleż. z orkiestrą 36 pp.

O godz. 12.40 przybywa na dziedzińcu marszałek Francji Franchet d'Esperey ze swoim orszakiem. Po-

witany zostaje prezentacją broni i odegraniem Marsyljanki.

O godz. 12.45 przybywa na dziedzińcu zamkowy marszałek Piłsudski powitany fanfarami i hymnem narodowym. Marszałek Piłsudski wita się serdecznie z marszałkiem Francji, raportu jednakże nie odbierają.

O godz. 13 wchodzi na dziedzińcu zamku p. Prezydent Rzeczypospolitej i w towarzystwie marszałków przyjmuje raport od pułk. Wieniawy-Długoszewskiego, przechodzi przed frontem oddziałów, poczem następuje dekoracja, której dokonuje marszałek Francji Franchet d'Esperey, przypinając na piersi marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. najwyższą odznakę wojskową Francji. Orkiestra odgrywa hymn narodowy.

Odnaczenie „Legją Honorową“ wojskowych polskich z okazji przybycia marszałka Franchet d'Esperey.

Warszawa, 18. 11. Z okazji dzisiejszej uroczystości wojskowej został odznaczony odznaką Legji Honorowej francuskiej przez marszałka Franchet d'Esperey szereg osobistości wojskowych. I tak komandorję z gwiazdą otrzymał wiceminister gen. Fabrycy, szef sztabu gen. Piskow, gen. Burchardt-Bukacki, gen. Dreszer i ks. biskup Gall.

Dalej rozdzielonych zostało 15 oficerskich, 10 kawalerskich orderów Legji Honorowej, oraz 12 palm akademickich.

Odnaczenie marsz. Francji wstęgą Orderu Odrodzenia Polski.

Prezydent Rzeczypospolitej nadał dekretem marszałkowi Francji wielką wstęgą Orderu Odrodzenia Polski, a dwóm towarzyszącym mu oficerom krzyże oficerskie Odrodzenia Polski.

Jakie znaczenie ma „Medaille Militaire“!

Warszawa. Marsz. Franchet d'Esperey liczy 74 lat. Marszałkiem Francji mianowany został w r. 1921 po chlubnym przeprowadzeniu kampanji na froncie bułgarsko-macedońskim.

„Medaille Militaire“ jest odznaką, jaką otrzymują szeregowi za udział w wojnie po okresie conajmniej półrocznym. Jednocześnie „Medaille Militaire“ jest najwyższym odznaczeniem wojskowym dla oficerów. Mogą je otrzymać tylko generałowie, którzy byli lub są naczelnymi wodzami armji lub ministrami spraw wojskowych i są już odznaczeni wielką wstęgą Legji Honorowej.

Dotychczas „Medaille Militaire“ posiada tylko 4 oficerów, w tej liczbie marsz. Foch i król belgijski Albert.

Odnaczeni tym orderem oficerowie mogą brać udział w francuskiej najwyższej Radzie wojennej.

Pomorze w obronie szkoły polskiej. Wielkie wiece w Tczewie i Pelplinie.

W tych dniach odbył się w Tczewie wielki wiec narodowy dla zaprotestowania przeciwko ruszczeniu szkół polskich na kresach wschodnich. Wiec zagał ks. prob. Kupczyński. Referat wygłosił redaktor „Piełgrzyma“ i „Gońca Pomorskiego“, p. pos. Matłocz. Jednocześnie uchwalono rezolucję, domagającą się utrzymania polskiego charakteru szkół na kresach i protestującą przeciwko ostatnim zarządzeniom językowym Ministra Oświaty.

Podobny wiec, urządzony staraniem związku miejscowych towarzystw, odbył się w Pelplinie. Wiec zagał p. Gapa, referował również p. pos. Matłocz. Uchwalono rezolucję, podobną do powziętych w Tczewie, nadto zaś postanowiono domagać się nauki w szkołach opartej na zasadach katolickich i zaprotestować przeciw dopuszczeniu do wpływu na wychowanie dzieci protestanckiej YMCA.

